

Fågellivet vid Agnmyren

BO WALLIN

Inledning

Jag känner mig som en fågelskådare och mycket av min tid går åt till att inte bara känna igen fågelarter utan också att veta i vilka områden jag ska hitta de olika arterna. Min identitet har med fåglar att göra och jag blir tidlös och outtröttligt glad, när jag får umgås med – ja, vilken fågel som helst. Jag känner mig lyckad i min fågelskådning därför att jag oftast, nästan alltid, vet vad det är för fågel jag ser eller hör. Att hitta just den fågelart jag letar efter ger en särskild kick.

Sollerön är en »fågelö« av hög klass och den dag i april när storspoven anländer är alla Solleröbor glada fågelskådare.

Den första fågeln jag såg på nyårsdagens morgon var en talg-oxe. Den mesen kommer att få lite extra uppmärksamhet det här året 2016. Min gård i Bengtsarvet, Busgården, har runt tio talg-oxar som under vinterhalvåret provianterar solrosfrön, hampfrön, talg och jordnötter. Var och en av talgoxarna är en personlighet. Vissa individuella skillnader syns på utsidan, men det handlar också om olika läggningar. Just i skrivandets stund har jag både

blyga, modiga, framfusiga och feiga talgoxar i min talgoxgrupp. Det här är häftigt och skillnaden i personligheten mellan talgoxe, blåmes, nötväcka och domherre blir ändå mycket större. Varje fågel är speciell, tänk dig...

Många av Sool-Öens läsare känner till Agnmyren på öns norra del. Grodleken i april är en sak, men nu ska jag berätta om

Fågellivet i och runt Agnmyren

Agnmyren. Foto: Torbjörn Nääs

Ljusvår

Redan vid vårdagjämningen är fågellivet runt Agnmyren i full gång. Talgoxen blåser och blåmesen »sirrar«, den större hackspetten och spillkråkans trumvirvlar sätter ljudprägel på området. Med lite tur kan man också få uppleva den mindre hackspettens lite tunnare/svagare trumvirvel.

Nu i ljusvåren ser man, om man har tur, varfågeln sitta på vakt i sin spaning efter sork, möss eller ibland någon oförsiktig blåmes eller talgoxe.

Hornuggla och kattuggla häckar regelbundet i området och det är inte så långt till slagugglans marker. Att lyssna efter någon hoande uggle hör till den sena vårkvällens högtidsstunder.

Lite väst - nordväst om Agnmyren på någon av områdets korn-

stubbåkrar kan man i tidig vår se någon snösparvsflock. Nu vill man bromsa tiden för att hänga med i vårdansen.

Ormvråksparet leker akrobater i blåhimlen samtidigt som en tidig pilgrimsfalk jagar lågt över fälten. Har man tillgång till en bra kikare kan man ha tur att se hur kungsörnen markerar revir bort mot Gesundaberget.

Det är fortfarande tidig vår när man »kryssar« tofsvipa, stare, ringduva, sånglärka och trana.

Staren trivs runt Agnmyren och sjunger sin »härmsång« från björkarna runt dammen och det blir lätt så att man låter sig luras till att tro att det är en helt annan fågel man hör. Staren härmar i det närmaste perfekt ett tiotal andra fågelarter. Mellan 5 till 10 par starhäckningar har området haft de sista åren.

Sveriges nationalfågel koltrasten sjunger i blandskogen i kanten mot Siljan. Dess sång är förunderligt vacker och uppskattas av var och en som får lyssna. Ta emot den! En gåva!

Vindvår

Vårvärmen låter vänta på sig men storspoven, Solleröns karaktärsfågel är i rätt tid. Nu hörs ett härligt flöjtande över hela området. Sollerön har runt 15 par häckande storspovar.

Samtidigt som storspoven anländer fylls fälten med trastar av alla de slag. Här presenterar sig björktrast, taltrast, rödvingetrast, dubbeltrast och ibland någon ringtrast.

Nu är det »trantid« och ute på åkrarna runt Agnmyren spatserar den kanske ståtligaste av våra fåglar. Rådjursstor är tranan och glädjande nog häckar några par i anslutning till Norrviken. Har man tur kan man få se tranorna dansa som en förberedelse inför häckningen. Dansen förstärker banden mellan hanen och honan som lever i ett livslångt förhållande – äktenskap.

Sparvhöken »skruvar« högt över Kliktens höjdkurva – flertalet på väg mot norr. Den vackra blåhöken (blå kärrhök) passerar och letar man noga kan en blåryggad stenfalkshanne jaga lågt över fälten. Högtidsstunder!

Duvhöken sveper någon gång in lågt över fälten. Den jagar lite större byten än sparvhöken och därför blir nejdens kråkor nervösa när duvhökens korslika siluett dyker upp på scen. Jag tror mig veta att ett duvhökspar häckar på ön.

Till Agnmyren har knippan, krickan, gräsanden och knölsvanen anlänt. Mera sällan har arter som sångsvan, årta, sothöna och vattenrall noterats.

Morkullan har börjat sitt vårsträck/parningsspel och i slutningen ner mot Agnmyren sjunger rödhaken. Mitt ute i dammen högt upp i vassvipporna jagar sävsparven efter sin hona.

På fälten väster om Agnmyren provianterar kanadagås, grågås, skrattnås, fiskmås och ljungpipare. Och nu ser man pipelärkorna, sädesärlan, sånglärkan och bergfinkarna tillsammans på kornstubbakern. Vinterhämplingen passerar vissa år i stora flockar mot nordväst.

Fiskljusen och den bruna kärrhöken som har övervintrat i Afrika anländer samtidigt som skogssnäppa, gluttsnäppa och grönbena passerar mot norr. Tornfalken »ryttlar« över de gamla vikingagravarna när vi väntar på att lärkfalken ska anlända.

Vid något tillfälle har några fjällpipare rastat i området sydväst Agnmyren.

Drillsnäppan markerar revir längs med strandlinjen mot Siljan. Ute på vattnet ligger storlom och stor- och småskrake. Ja, det är bara att leta sig ner till stranden.

Värmevår

Nu kommer Sveriges mesta sångare, lövsångaren tillsammans med flugsnappare och ladusvala. I värmen drar gulärlan in över området och i skir grönska sjunger grönsångare och svarthätta. Och innan det blivit jämn tät grönska sjunger trädgårdssångare, gulsångare, svarthätta, rörsångare, sävsångare i Agnmyrsområdet. Över vassen jagar tornseglare och ladusvala insekter. Göken hörs samtidigt som bivråken anländer som en av de sista sommargästerna.

Agnmyren. Foto: Torbjörn Nääs

Försommar

Veckan före midsommar räcker inte dagarna till för allt det man vill vara med om och förresten inte nätterna heller. Nu är det nattsångartid. Gräshoppångare, kärrsångare, näktergal, flod-sångare, vaktel, kornknarr och mindre sumphöna ska avlyssnas. De här uppräknade fåglarna finns inte varje år i området men det händer att de är här, så det har ett högt värde att lyssna in försommarnatten. Har ugglorna lyckats med sin häckning är det just i de här försommarnätterna vi kan höra katt- och hornugglans ungar ropa efter mat. Några sommarnätter tillhör luftrummet över Agnmyren skrattnåsarna, som fångar nattinsekter.

Sommar

Hela Agnmyren med dess omgivning är som en stor barnkammare. Det är bråda dagar. Sommaren vänder strax mot höst och fågelsträcket mot söder har börjat med att storspovshonorna redan i midsommartid lämnar området för näringsrika kuststräckor längs med Nordsjön.

Förmånligt är det att få följa fåglarna under ett år och någon gång berättar jag mer om Agnmyren, och då får den vara höst- och vinterklädd.

Bo Wallin